

Det hendte i 1999

En årskavalkade trykket i Årbok for Den norske kirke

JANUAR 1999

6

En undersøkelse i Stavanger bispedømme viser at over 60 prosent kunne tenke seg å gå til gudstjeneste hvis de fikk invitasjon fra venner og naboer.

8

Kirkelig Fornyelse ønsker ikke lenger å bare forholde seg til Den norske kirke, men vedtar at bevegelsen skal være økumenisk og vil tenke nytt i forhold til ortodoks og romersk-katolsk kirkeliv.

8

Helen Bjørnøy ansettes som ny generalsekretær i Kirkens Bymisjon etter Dag Hareide.

14

Kirken og humanitære organisasjoner arrangerer en bred høring i Oslo bispegård om norsk asylpolitikk med utgangspunkt i situasjonen for serberne i Øst-Slavonia.

17

For første gang deltar en psykisk utviklingshemmet ved innsettelsen av en diakon i Den norske kirke. Steinar Mjelde (30) deltar i forbønnshandlingen for Leif Arne Økland i Arna kirke i Bjørgvin bispedømme.

22

35 prester og ni kateketer i Hamar bispedømme ber i et brev til biskop Rosemarie Köhn om at hun lar være å gjeninnsette Siri Sunde som prest i Den norske kirke. Sunde lever i homofilt partnerskap.

24

I en tale ved den tyske Oslo-menighets 90 års jubileum tar biskop Gunnar Stålsett opp kirkens ansvar for den smerten mange med tysk far og norsk mor bærer på etter en barndom i krigens skygge.

25

Medlemsregisteret til Den norske kirke foreligger på CD-plater. Ifølge registeret er 85,7 prosent av befolkningen medlemmer av den norske kirke.

25

Kong Harald besøker Kirkens Hus i Oslo.

31

Politiet henter ut en russisk familie på fire fra kirkeasyl Kolstad kirke i Nidaros, etter ønske

fra menighetens ledelse.

FEBRUAR 1999

1

Biskop Rosemarie Köhn bekjentgjør på en pressekonferanse i bispegården på Hamar at hun vil gjeninnsette Siri Sunde i stillingen som kapellan i Nordre Land i Hamar bispedømme. Köhn legger i sakens anledning fram en lengre uttalelse kalt "Tro mot sannheten i kjærlighet". Kirkeminister Jon Lilletun beklager avgjørelsen.

1

Sjømannsmisjonen lanserer "Nettkirken" på internett, et tilbud for nordmenn over hele verden. En nettprest svarer på henvendelser via nettet.

3

Kirkerådet sier i en uttalelse fra sitt møte på Gardermoen at rådet kjenner seg utfordret av Hamar biskops avgjørelse. Kirkerådet ber Bispemøtet foreta en avklaring i forhold til det enstemmige Kirkemøte-vedtaket i 1997 som ikke åpner for homofilt samlevende i vigslede kirkelige stillinger.

3

Kirkerådets fordeling av midler fra Opplysningsvesenets fond vekker debatt. Kristelige barne- og ungdomsorganisasjoner synes de får for lite.

14

For første gang får en prest i Den norske kirke avskjed uten dom. Det gjelder sokneprest Elisabeth Andersen i Flatanger i Nidaros. Prester tilsatt etter 1989 blir ikke embetsmenn men tjenestemenn som kan få avskjed uten retts sak. Ved kgl.res av 19.3.1999 er bispedømmerådet gitt myndighet til å treffe vedtak om oppsigelse, illeggelse av ordensstraff, avskjed og suspensjon for menighetsprester og andre tjenestemenn i stillinger hvor bispedømmerådet tilsetter.

15

Bispemøtet møtes til ekstraordinært uformelt møte i Kirkens hus i Oslo for å samtale om situasjonen etter Hamar biskops avgjørelse i Siri Sunde-saken.

MARS 1999

7

Professor Olav Skjevesland vigsles av Bispemøtets preses, Odd Bondevik, til ny biskop i Agder etter Halvor Bergan. Kongen deltar ved vigslingsgudstjenesten i Kristiansand domkirke.

8

Justisdepartementet endrer holdningen til kirkeasyl og tillater politiet å gå inn i kirker for å pågripe kirkeasylanter, forutsatt at "kompetent myndighet" (menighetsrådet) ber om bistand.

9

Prost Asle Dingstad i Larvik sier at han vil frasi seg sin ordinasjon hvis kirkens lærenemnd mener at biskop Sigurd Osbergs lære er i samsvar med evangeliet.

10

For første gang foreligger dåpsbrosjyrer på samisk. Det er snakk om fem forskjellige brosjyrer på nord-samisk.

11

Etter anmodning fra menighetsrådet henter politiet ut en øst-slavonsk asylfamilie fra Holmen kirke i Oslo bispedømme. Familien blir sendt ut av landet dagen etter.

16

29 kirkeansatte i Hamar bispedømme bryter med biskop Rosemarie Köhn og ønsker henne ikke som sin åndelige leder. De krever at Bispemøtet avklarer kirkens homofilisyn.

18

Lærenemnda behandler Tunsberg-saken reist av biskop Sigurd Osberg mot prost Asle Dingstad for tilsynsfraskrivelse. Nemnda blir ikke ferdig med behandlingen.

22-25

Bispemøtet skriver brev til menighetene om å vise felles ansvar for innvandrere og flyktninger. Biskopene drøfter også en henvendelse fra Kirkerådet på bakgrunn av Hamar-saken, men utsetter svaret til neste møte i mai. Biskopene har møte med representanter for foreningene Rettferd for taperne, Aksjon Lebensborn og Krigsbarnforeningen om "Kirken og taperne og Kirken og krigsbarna".

APRIL 1999

16

Oslo byrett slår fast at KRL-faget - Kristendomskunnskap med religions- og livssynsundervisning - ikke krenker internasjonale konvensjoner og menneskerettigheter.

MAI 1999

4-6

Bispemøtet kommer med nytt vedtak i homofilisaken på bakgrunn av Hamar biskops gjeninnsettelse av en homofilt samboende kapellan og Kirkerådets henvendelse om saken. Et flertall på sju fastholder Kirkemøte-vedtaket fra 1997 om at homofilt samlevende ikke kan ha vigslede kirkelige stillinger, og foretar presiseringer av hva vedtaket innebærer. Et mindretall på fire mener på bakgrunn av Hamar-erfaringene og 1997-vedtakets kompromisskarakter, at vedtaket bør tas opp på Kirkemøtet til ny vurdering. Bispemøtet kommer også med en uttalelse om fredens sjanse på Balkan.

7

Oslo biskop Gunnar Stålsett deltar under den årlige minnestund for tatere på Ris kirkegård i Oslo. Markeringen ses på som et ledd i dialogen mellom Romanifolkets Landsforening og Den norske kirke etter Kirkemøtet 1998.

27-28

Kirkerådet vedtar å fremme saken "Kirkemøtets myndighet" for årets Kirkemøte. Rådet beslutter å legge Kirkemøtet 2000 til Trondheim. Gjeninnføring av markering av Mikkelsmess (Erkeengelen Mikael og alle englers dag) vedtas som liturgisk forsøksak.

JUNI 1999

28

Stiftskapellan Jan Olav Aarflot tilsettes som ny generalsekretær i Presteforeningen etter Gunnar Thelin, som blir personalsjef ved Aust-Agder sentralsykehus.

JULI 1999

1

Det Norske Misjonsselskaps generalforsamling velger Marit Rypdal til organisasjonens første kvinnelige leder av landsstyret.

2

Santalmisjonens generalforsamling går med 286 mot 88 stemmer inn for sammenslåing med Indremisjonsselskapet fra 1. januar 2001. Indremisjonsselskapets generalforsamling i 1988 sa ja til fusjonsplanene.

24

Det Vestlandske Indremisjonsforbunds årsmøte sier nei til å slippe kvinner til i organisasjonens forbundsstyre, mot anbefalinger fra formann og generalsekretær. "Vestlandske" vedtar også å endre navn til Indremisjonsforbundet fra 1. januar 2000.

29

Nord-norske kirkedager markerer 1000 årsjubileet for kristendommens komme til landsdelen. Arrangementet samler 350 påmeldte deltakere med Trondenes kirke fra 1250 som samlingspunkt. Festgudstjeneste søndag ved Laugen, der man tror den første dåp i området fant sted. Biskopene Øystein I. Larsen og Ola Steinholt preker sammen.

AUGUST 1999

26

Professor Berge Furre nektes å holde gudstjeneste i Landvik kirke i Agder på grunn av sin positive holdning til homofilt samliv.

SEPTEMBER 1999

14

Olavs- og Sunniva-stipendet 1999 fordeles på sju ulike prosjekter. Prisvinnere er Sissel Nerhus, Harald Horgen, Marit Solberg Helgerud, Ellen Karine Grov, Øivind Østang, Kjell Nyhus, Marit Lagethon Bjørnstad og Agnes Camilla Bernt.

OKTOBER 1999

4

Romanifolkets Landsforening ved leder Leif Bodin Larsen og Den norske kirke ved kirkerådsleder Gunvor Kongsvik undertegner en samarbeidsavtale om tiltak for å sikre oppreisning for taterne og informasjonsspredning. Samarbeidsavtalen er et resultat av en dialogprosess etter Kirkemøtet 1998, der det var fokus på menneskerettigheter og overgrep mot taterne.

6

Generalsekretær Tor B. Jørgensen i Det Norske Misjonsselskap blir utnevnt til domprost i Bodø.

8

Barnesalmeboka lanseres. Boka inneholder 333 nye og gamle salmer. Verbum forlag, Institutt for Kristen Oppseding og Kirkerådet står bak boka, som en komite har arbeidet fire år med.

15

Kirkerådets stat/kirke-utvalg holder sitt første folkemøte - på Kongsberg - om forholdet mellom stat og kirke.

18

Betenkningen "Kirken i møte med den åndelige lengsel i vår tid" presenteres som et bidrag til en samtaleprosess fram mot Kirkemøtets behandling av temaet 16. november. Prosjektleder Tore Laugerud har ført heftet i pennen.

24

Generalsekretær Anfin Skaaheim i Indremisjonsselskapet tilsettes som ny generalsekretær i den nye fusjonerte organisasjonen sammen med Santalmisjonen. Navnet på den nye organisasjonen blir Normisjon.

31

Den romersk-katolske kirke og Det Lutherske Verdensforbund signerer dokumentet "Felleseklæringen om rettferdiggjørelseslæren" i Augsburg i Tyskland. I Norge markeres dette ved katolsk-luthersk takkegudstjeneste i Nidarosdomen - blant annet med biskop Georg Muller fra Den romersk katolske kirke og biskop Finn Wagle fra Den norske kirke samtidig på talerstolen. I Tromsø er det takkegudstjeneste med biskopene Gerhard Goebel og Ola Steinholt - og i Oslo tre dager før med biskopene Gerhard Schwenzer og Gunnar Stålsett.

NOVEMBER 1999

14

Tidligere prest Ludvig Nessa blir pågrepet av politiet i Fredrikstad utenfor Karmel bedehus, der han har søkt kirkeasyl etter å ha unnlatt å møte til soning som følge av ubetalte bøter for sykehusaksjoner til støtte for det ufødte liv.

14-16

I samarbeid med Kirkenes Verdensråd (KV) arrangerer det europeiske samarbeidsorganet Konferansen av Europeiske Kirker (KEK) en bred kirkekonferanse i Oslo om Europa etter

Kosovo-krise. 50 offisielle kirkelige representanter møter på konferansen Det er første gang siden Kosovo-krise at offisielle serbisk-ortodokse representanter møter representanter for andre kirker utenlands.

15-20

Kirkemøtet har for første gang en tematisk dag som settes av til behandling av "Kirken i møte med den åndelige lengsel i vår tid", med hovedforedrag av Jean Vanier, en høring og drøfting i møtets komiteer. Foredrag og høring sendes direkte på kirkens nettsted på Internett. Under sluttbehandlingen av saken "Kirkemøtets myndighet" kommer møtet fram til et enstemmig vedtak i spørsmålet om hvordan kirkelige organer skal forholde seg til vedtak fattet av Kirkemøtet. Møtet anser hovedprinsippene for avklart, men ber om videre utredning av uavklarte spørsmål fram til Kirkemøtet 2001. Kirkemøtet fastsetter også regler om ordinasjon og tilsetting av personer som ikke er cand.theol., og feirer tilslutning til Leuenberg kirkefelleskap.

28

Kirkeåret starter med markering av jubelåret 2000 i alle landets kirker, med tenning av "Betlehemslyset". Det tverrkirkelige Jubileum 2000 har oppfordret til at lyset, som er produsert i Betlehem, skal brenne ved alle gudstjenester gjennom hele 2000. Et spesielt 2000-årsbrev til menighetene fra kirkeledere i de fleste kirkesamfunn i Norge, leses opp i kirkene.

DESEMBER 1999

5

Taterne i Norge står i fokus under markeringen av Menneskerettighets søndagen i kirkene 2. søndag i advent - gjennom kunngjøring og forbønn.

11

Kjetil Aano, redaktør av Misjonstidende, blir kalt til ny generalsekretær i det Norske Misjonsselskap etter Tor B Jørgensen, som blir domprost i Bodø.

13

Aksjonen "Opprop 99" overleverer 1500 støtteerklæringer til Bispemøtet ved preses Odd Bondevik og visepreses Ola Steinholt. Under slagordet "Gi oss en kirke alle kan tro på" går oppropet ut mot biskopene for diskriminering av homofile.

13-14

Bispemøtet kommer på sitt møte i Oslo med en uttalelse om "Krigsbarna og kirken" - den første offisielle uttalelsen fra Den norske kirke om krigsbarna.

15

Samisk kirkeråd utgir prøveheftet "Lavllagirji 1999" med 60 salmer og sanger fra det nordnorske området.

17

Kongen i statsråd ber Lærenemnda vurdere om Helge Hognestad skal få tilbake presterettighetene.

23

Mellomkirkelig råd beklager i et brev til utenriksminister Knut Vollebæk sterkt norske myndigheters beslutning om likevel å gi lisens til norsk eksport av Penguin-raketter til Tyrkia.

31

Ved inngangen til et nytt årtusen er det flere kirker enn vanlig som har midnattsgudstjeneste, mange steder kl. 22.00 slik at kirkefolket også får med seg den lokale nyttårsfeiringen. Mange følger oppfordringen fra det felleskirkelige Jubileum 2000 om å tenne et lys og be en bønn med inngangen til det nye årtusen.